పక్కింటి ఇల్లాలు

తాళ్ళూరు నాగేశ్వరరావు

పెళ్ళి జరిగిన పదినెలలకే నాకు గుంటూరులో ఉద్యోగం రావటంతో కొవడానికి కొనుర్సు గ్రాడ్యుయేట్ నే అయినా "నిరుద్యోగం రెక్కలు విప్పుకుని వీర విహారం చేస్తున్న యీరోజుల్లో ఇంత త్వరగా ఉద్యోగం రావటం కేవలం మీ ఆవిడ శారద అదృష్టమేనోయ్!" అన్నారు ఆప్తమిత్రులు. ఇల్లాలు ఇంటికొచ్చిన వేళా విశేషం అని తలలు యెగురవేశారు దగ్గర బంధువులు. 'మీజీవితంలో నేను ప్రవేశించటంతో చూడండి-అదృష్టం ఎట్లా తన్నుకుంటూవొచ్చిందో' అన్నట్లు నావంక కళ్ళలో గర్వచ్ఛాయలు ప్రదర్శిస్తూ చూసింది-మా ఆవిడ శారద.

అరండల్ పేట ఆరోలైనులో ఒక చిన్న ఇల్లు అద్దెకు తీసుకున్నాము. అక్కడకు మా ఆఫీసు ఆరు ఫర్లాంగులు—అయినప్పటికి బందరు హిందూకాలేజిలో ఇంటర్మీడియేట్ లో చేరినప్పట్నుంచి నన్ను అంటిపెట్టుకొని ఉన్న రాలీసైకిలు ఉందిగనుక ఏమీ ఆయాసం ఉండదు. ఆ ఇంట్లో ప్రవేశించిన మూడోనాటి సాయంకాలం నేను ఆఫీసునించి వొచ్చి, కాళ్లూ చేతులూ, ముఖము కడుక్కోటానికని పెరటిదొడ్లో బావిదగ్గరకు వెళ్ళేప్పటికి—మా శారద పాటిమట్టి గోడ ప్రక్కన నిలబడి ప్రక్క ఇంటి ఇల్లాలితో కామోసు మాట్లాడుతోంది నన్ను చూడటంతో ఆమె పరాయి మగవాడి కంటబడ్డ తెరుకుదనంతో సహజమైన సిగ్గుతో, విచిత్రమైన వినయంతో తడబడుతూ వాళ్ళ ఇంటి పెరటి దొడ్లోని జామచెట్టు ప్రక్కకు తప్పుకుంది నేను చూసీ చూడనట్టు—అంతా గ్రహించాను. కాని మాట్లాడకుండా ముఖం కడుక్కొని టర్కీటవల్ తో ముఖం తుడుచుకుంటూ ఇంట్లోకి వెళ్లాను.

నిలువుటద్దం ముందు నిల్చున్నా-ఆలోచనలన్నీ ఆమెమీదే ఉన్నాయి. కొత్తవాళ్లని తనంతట తానుగా పరిచయం చేసుకొని, మాట్లాడే ధైర్యం నెర్పు చొరవ—శారదకు లేవు. ఎవరైనా యెరుగనివాళ్లు ఎవరిపిలకమ్మ అని పలుకరిస్తే మూతిముడుచుకొని మెదలకుండా వుంటే మన స్తత్వంగల మా శారద, ప్రక్క ఇంటి ఇల్లాలితో మాట్లాడుతున్నదంటే—అదంతా ఆ ఇల్లాలి చొరవా ప్రోద్బలం, ప్రయత్నమే అనుకున్నాను.

"ఆమె ఎవరు?" అన్నాను తర్వాత శారద ఇంట్లోకి వొచ్చాక.

"సుభద్రమ్మగారు" అన్నది తాను అంతకు ముందు యెరిగి ఉన్నట్లు.

"అంటే—"

"ప్రక్క ఇంటి ఇల్లాలు ఎంతో మంచిదిలాగా అగపడుతుందండీ! ఆప్యాయంగా పిలిచి పరిచయం చేసుకుంది. ఆమె భర్త హైస్కూల్లో సైన్సు అసిస్టెంటుట. ఆమెకు ముగురు పిల్లలట—"

"నీకు ఎంతమందని చెప్పావు?" అన్నాను నవ్వుతూ.

ఆ ప్రశ్నతో శారద సిగ్గుపడని కన్యలాగ సిగుతో ఉక్కిరిబిక్కిరై, చెంపలపైన కెంపు జనించగా, ఎర్రని పెదాలు కదలాడగా, కళ్లు కళకళలాడగా, "పొండి—మీరు మరీనూ!" అంటూ గదిలోంచి పారిపోయింది పెళ్ళికాకముందు మొగుడంటే సిగ్గు- పెళ్ళిఅయిన తర్వాత పిల్లలంటే సిగ్గు వయస్సులో ఉన్న చాలమంది వనితలకు ఈ జాతికి చెందినదే మా శారదకూడా. మాకు ఇంకా పిల్లలు లేరు

మా శారద ఆ ఇంటికీ, కాపురానికీ కొత్త కావడం చాతనైతేనేమి, నేను ఆఫీసుకు వెళ్లటంతో పలుకరించే దిక్కు లేక పోవడం చాతనైతే నేమి, ఏకాంతంగా ఉండేందుకు అలవాటు పడింది కాకపోవడం చాతనైతే నేమి,- క్రమేపీ సుభద్రమ్మగారికి గాఢస్నేహితురాలిగా తయారైంది నేను ఆఫీసుకు వెళ్ళేటైమే సుభద్రమ్మగారిభర్త వీరభద్రయ్యగారు కూడా హైస్కూలికి వెళ్ళేటైము. దాదాపు నేను ఇంటికి వొచ్చేవేళకే ఆయనకూడా ఇంటికి వొస్తాడు. నిత్యమూ ఈ మధ్యకాలంలో సుభద్రమ్మగారు మా ఇంటికి అధమము మూడుసార్లు రావడమూ, లోకాభిరామాయణము మాట్లాడుకోవడమూ, జరుగుతూవుంటుంది. మాశారద వాళ్ళ ఇంటికి ఎప్పుడోతప్ప వెళ్ళదు అదిగాక అంత అగత్యంకూడా ఉండదు సుభద్రమ్మగారే ఎక్కువగా వస్తూవుంటుంది ఏమైనా కావాలంటే పట్టుకు వెళుతుంది. ఏమైనా అవసరమైతే ఆమే తెచ్చిఇస్తుంది.

సుభద్రమ్మగార్ని తల్లిగామా శారద పరిగణిస్తూన్నట్లు, ఆమె నాకు చెప్పే మాటల్నిబట్టి సులభంగా గ్రహించానుగానీ-మా శారదకు సుభద్రమ్మగారిమీద అంత నమ్మకం ఏర్పడటమూ, అభిమానం పెంపొందటమూ, భక్తి కుదరటమూ చూస్తే, ఆమె మా ఆవిడ మీద ఏదో మందు చల్లినట్లుగా నే తోస్తూన్నది కాని నా అభిప్రాయం మా శారదతో చెప్పలేదు. 'సుభద్రమ్మగారు ఉత్తమ ఇల్లాలండీ సంసారాన్ని ఎంతో పొదుపుగా, గుట్టుగా సాగిస్తుంది!' అనీ,

సుభద్రమ్మగారికి దైవభక్తి మెండు. నిత్య
గా తులసిపూజచేసి, లక్ష్మీదేవికి హారతి
స్తుందండీ!' అనీ, 'సుభద్రమ్మగారికి
ధ్యాత్మిక చింతన ఎక్కువ! ప్రతి ఆది
రమూ అగ్రహారానికి వెళ్ళి స్వామి వారి
ర ఆధ్యాత్మికబోధను పొందుతూంటుం
డీ!' మా శారద ఏమేమో సుభద్రమ్మ
ని గురించి చెబుతూంటే ఎదురుప్రశ్న
యకుండా, వెకిలిగా వెక్కిరించకుండా
నటం నావంతు.

సుభద్రమ్మగారికి ముప్ఫైయేళ్ళు మించి
ండవు; కానీ, ఆమె జలపైన అంగ
సౌష్ఠవం కలది కావడంచాతా,
ఎన్ని కష్టాలనైనా చిరునవ్వుతోటి
సహించగల సామర్థ్యంగలది కావడంవల్లనూ,
నడకలూ, మాటలూ, నవ్వులూ—నడియవ్వ
నాన్ని నిలుపుకోగలగడంలోనూ—ఆమెను
చూసిన ప్రతివ్యక్తి 'ఆమెకు పాతికేళ్ళకంటె
ఉండవు' అనే భావనను గుర్తికోకమానడు.
ఆమెకు ఇద్దరు మగపిల్లలు—ఒక ఆడపిల్ల.
బయటకు ఎంత పుత్రప్రేమను ప్రకటిం
చినా, వాస్తవానికి ఆమెకు ఆ అందాల ఆడ
పిల్ల ఒకయెత్తూ—ఇద్దరు మగపిల్లలు మరొక
యెత్తూ. పెద్దవాడు సెకండుఫారం చదువు
తున్నాడు, రెండోవాడు అయిదోక్లాసు
చదువుతున్నాడు. అమ్మాయికి మటుకు
అయిదోయేడు ప్రవేశించక పోవడంవల్ల
అక్షరాభ్యాసం చేయలేదు 'అమ్మాయికి
ఇంకా అక్షరాభ్యాసం చేయలేదేం?' అని
మా శారద ఒకసారి అడగ్గా, "ఊఁ! అప్పుడే
చదువా! ఆరోయేడు వస్తేగాని అక్షరాలు
దిద్దపెట్టం. మా అమ్మాయి బి.ఏలు, ఎం.ఏలు
చదివి ఉద్యోగాలుచేస్తుందా! ఊళ్ళుయేలు
తుందా! సంసారాన్ని చక్కగా దిద్దుకోగల
సామర్థ్యాన్ని ఇచ్చేచదువు వస్తే చాలు!
ఈనాటి ఆడపిల్లలాంటి పిల్లకాదు
మా అమ్మాయి" అన్నదట సుభద్రమ్మగారు

సుభద్రమ్మగార్ని అర్థంచేసికోవడం అంత

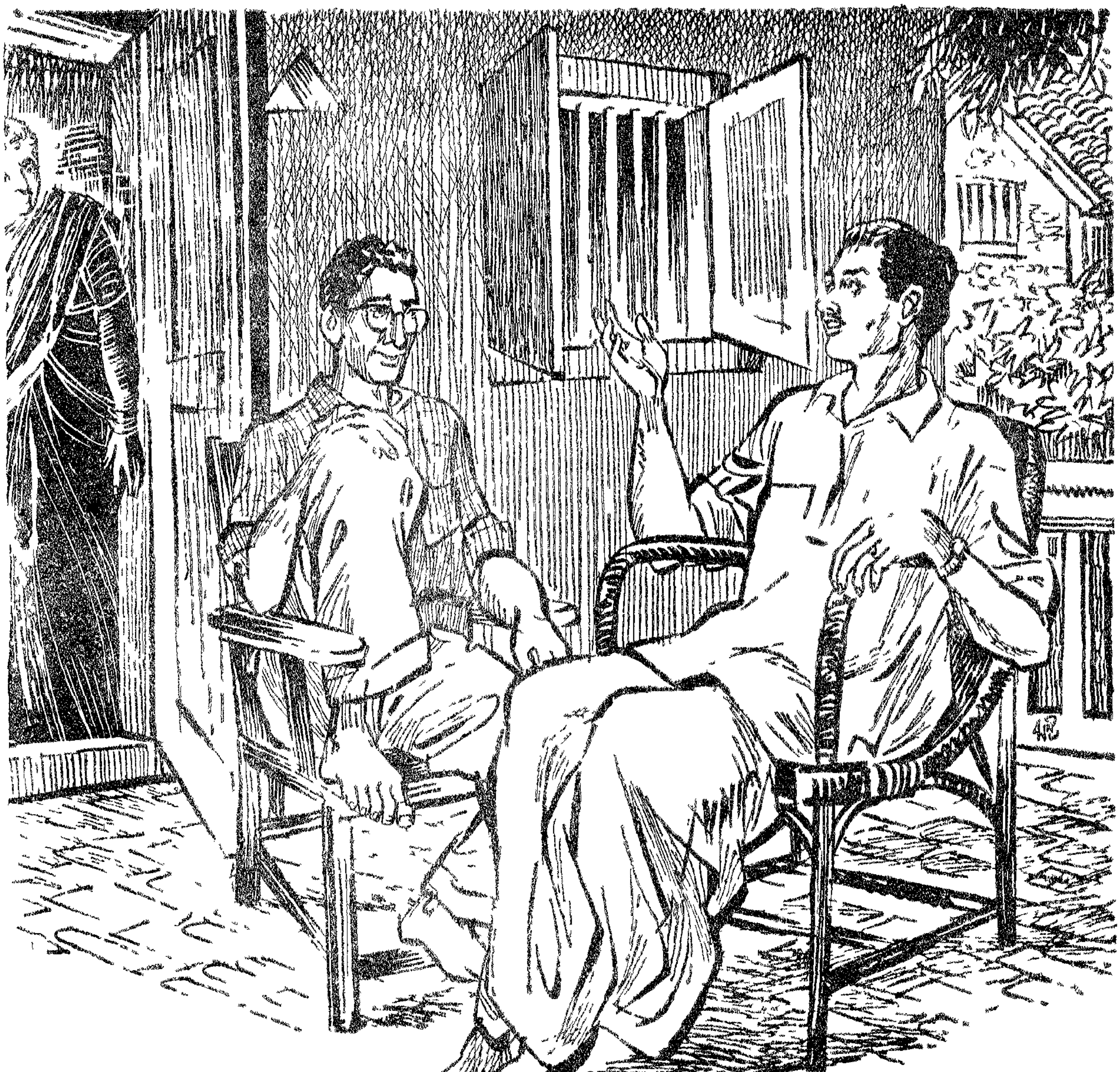

పక్కింటి ఇల్లాలు ★

సులభమైన పనికాదు. ఆమెను చూడగానే ఎంతో సులభంగా అరమరికలేనట్లు అగపడుతుంది గానీ—ఎన్నో యేళ్ళనించి ఆమెతో సంసారం చేస్తూన్న వీరభద్రయ్య గారే, స్కూలుమాష్టరై వుండికూడా ఆమెను సంపూర్ణంగా అర్థంచేసికొని ఉండరు ఇక నిన్న గాక మొన్న ఆమెనుచూడటం తటస్థించిన నేను—ఆమెను అర్థంచేసికోగలిగానని సంతోషించేందుకు సాహసించను ప్రపంచంలో ముఖాన్ని చూడగానే మనిషి తత్వాన్ని ఇట్టే గ్రహించి, దగువుగల నిపుణులైనా—ఆడవాళ్ళ విషయంలో తగిన తీర్మానాలకు రావటం కష్టమేనని చెప్పొచ్చు. సుభద్రమ్మగారిలాంటి స్త్రీల విషయంలో అటా సుతరామూ సాధ్యపడదు ఆమె మాటా తేమాటలూ, నవ్వేనవ్వూ, కనబర్చే సిగూ, నడిచేనడక, చూపే తీగ్రహమూ, ప్రదర్శించే వినయమూ, నటించే భక్తీ—ఆమె ప్రవర్తనని నిర్ణయించటంలో ఏవిధంగా గీటురాళ్ళుగా ఎంతవరకు ఉపయోగపడగలవో చెప్పటం అసాధ్యం, ఎందుచేతనంటే ఆమె ఒక ఉద్దేశ్యాన్ని కడుపులో పెట్టుకొని, మరో ఉద్దేశ్యాన్ని వెల్లడిస్తూ మాటాడుతుంది—ఫలితం ఇంకోవిధంగా వుంటుందని ఊహిసుంది అప్పుడప్పుడూ మాఇంటికి కాఫీపొడి బదులుకోసం వొచ్చి, పంచదార ఉన్నదనే విషయం చెప్పి—మాఆవిడ నోటి మీదుగానే 'కాఫీపొడి కావాలా? పట్టుకెళ్ళండి! దానిదేముంది?' అనిపించి ఊరికనే పట్టుకెళ్ళుతుంది తనకు కావాల్సిన అవసరాల్ని—ఎదుటవ్యక్తిచే గుర్తింపజేసి, ఎదుటవ్యక్తి పరువుమర్యాదల్ని పెంపొందింపజేస్తున్నట్టుగా మాటాడి, ఊరికనే తీర్చుకోవడం సుభద్రమ్మగారి ప్రధాన గుణమని ఉదేశపడేందుకు ఎన్నో అవకాశాలు ఉన్నాయిగానీ—ఆమెలో అది ప్రధాన గుణం కాదు

భరని అరిచేతిచిప్పటలో ఇరికించుకున్న ఖ్యాతి సుభద్రమ్మగారికి కాపురానికి వొచ్చిన ఏడాదిన్నరకే దక్కిందట వీరభద్రయ్యగారు మంచివారు హైస్కూలూ, పిలలూ, పాఠాలూ హెడ్మాస్టరూ - తప్ప బయట ప్రపంచ గొడవలు ఆయన చెవులకి ఎక్కవు జీతంరాగానే భార్యకిచ్చి సంసారాన్ని ముందుకు నెట్టే బాధ్యత నీదేనంటాడు ప్రైవేటు చెప్పడంవల్ల నెలకు మరోవంద రూపాయలు గడించవచ్చుననే సలహా ఆమె ఇవ్వటంవల్లనే - వీరభద్రయ్య కష్టపడి పదిహేనుమందికి ప్రైవేటు చెబుతున్నాడు బాల్యంలో పిలలు అమాయకత్వంచేత నైతేనేమి, అజ్ఞానంవల్ల నయితేనేమి అకతాయితనంచేత నైతేనేమి చెడిపోతారని అదుపు ఆజ్ఞల్లో ఎట్లా వుంచుతారో - సుభద్రమ్మగారు కూడా తనపిల్లల్ని అట్లా నించడమే కాకుండా, భర్తనుకూడా కొన్ని నియమాలు ఉల్లంఘించకుండా చూచుకుంటూంది భార్య చెప్పినట్టు భర్తనడుచుకుంటే - కుటుంబం ఎంతో బాగుపడుతుందని, జీవితంలో ఎంత డబ్బును కూడబెట్టవచ్చుననీ, వంశానికి ఎంతో పేరు గడించవచ్చుననీ ఆమె నమ్మింది; భర్తచేత నమ్మించింది

సుభద్రమ్మగారిలాంటి ఉత్తమస్త్రీ ఇంటిప్రక్క ఇల్లాలిగా లభించినందుకు మా శారద గర్వపడింది ఆమె మా ఆవిడకు కుటుంబాన్ని చక్కదిద్దుకోవడం, మగవాడ్ని గుప్పిట్లో ఇరికించుకోవడం, మగవాడి నైతిక విలువల్ని ఎప్పటికప్పుడు కనిపెడుతూ వుండడం వాడి ఖర్చుల విషయంలో జోక్యం కలిగించుకోవడం - మొదలైన విషయాలలో సలహాలు యిచ్చి, పాఠాలు చెప్పి, తర్ఫీదు ఇచ్చినట్టు - గ్రహించగలిగాను

ఒకరోజు రాత్రి జేమ్స్‌జాయిస్ నవల చదువుకుంటూవుండగా, ఇల్లు సర్దుకొని మా శారద నా సరసనవొచ్చి కూర్చుంది చప్పుడు చేయకుండా. ఆమె నీడ పుస్తకం మీద పడగా, పుస్తకం మూసివేశాను త్రాగుతున్న త్రీనైన్ సిగిరెట్టును సగంలోనే పారవేశాను. పసిమి పచ్చని పారగన్ నెలన్ చీర ధరించి, లావెండర్ కలర్ ప్యారిస్ సిల్కు జాకెట్టు వేసుకుంది. పెళ్ళిలో మావాళ్ళు పెట్టిన మామిడి పిందెల రత్నాల కంఠాభరణం పెట్టుకుంది బ్లూ లైట్ కాంతిలో, నిజంగా - శారద ఎంతో 'ఇది'గా అగుపించింది ముఖంలో కొట్టవచ్చే అందం, నవ్వులో ఆకర్షణ, చూపులో పిలుపికే, అనురాగమూ- ఆక్షణంలో నన్ను మూగవానిగా మార్చివేయ్ రెప్పలు ఆర్పకుండా కళ్ళు విప్పి ఆమెవంక అట్టాగే చూడనారంభించాను

"సుభద్రమ్మగారు—" ఏదో చెప్పబోయింది శారద మెల్లగా

"ఛా! ఇప్పుడెందుకు ఆమె గొడవ" విసుక్కున్నాను.

ప్రణయ సన్నివేశాల్లో పరాయి మనుష్ళ్ని గురించి ప్రసక్తే రాకూడదు

శారద మూతి మూడు రకాలుగా త్రిప్పింది

ఆమె ఇంటరెస్టును ఎవరైనా అసహ్యించుకుంటే మూతి అట్లా త్రిప్పటం అలవాటు

ఏం మాట్లాడకుండా—శారదను ముఖం దగ్గరకు లాక్కుని, ముంగురులు సవరించాను మెల్లగా

"ఇరండీ! సాయంకాలం సుభద్రమ్మగారు ఏం చెప్పిందో తెలుసా?"

ముఖం చిట్లించుకొన్నాను ఆమె మళ్ళి మాట్లాడలేదు.

* * *

మేం ఉంటూన్న ఇంటిని గురించి ఒక రహస్యం ఆ రోజు సాయంత్రం ఒకమిత్రుని ద్వారా నాకు తెలియవొచ్చింది అదేమిటంటే—ఆ ఇంట్లో కొన్ని యేళ్ళనించీ ఎవ్వరూ రెండు మూడు నెలలకంటె నివసించటం లేదుట. అద్దెకున్న ప్రతివారూ నెలకో నెలా పదిహేను రోజులకో, ఖాళీచేసి మరోచోట ఇల్లు మారుకునేవాళ్ళుట. "కారణమేమిటి?" అని ఆ మిత్రుడ్ని అడగా—"ఆ పరమాత్మునికే ఎరుక!" అని చక్కాసాగారి వెళ్ళాడు

ఈ విషయమే అక్షరం పొల్లుపోకుండా మా శారదకు నివేదించాను

శారద ముఖంలో మెరుపు మెరిసి గుండెలో పిడుగు పడినంత పనైంది

"అమ్మ బాబోయ్! ఇదేదో ప్రమాదంతో కూడుకున్న రహస్యమై వుంటుంది ఏం తెలుసుకోక, అనువైన ఇల్లు దొరకనే దొరికింది గదా అని-జొరబడ్డాము ఏక్షణం

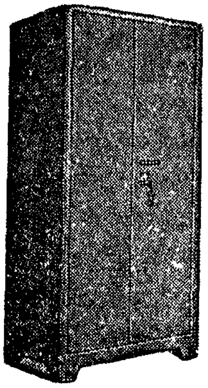

అనేక సంవత్సరముల అనుభవముతో నవీన పద్ధతులలో మాచే తయారుచేయబడిన యినుపపెట్టెలు, ఉక్కు బీరువాలు, క్యాష్ బాక్సులు, మరియు ఆఫీసు రాకులు సరసమైన ధరలకు సకాలములో తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఆంధ్రదేశపు ఈ పరిశ్రమను ప్రోత్సహించండి

ఆంధ్రసేఫ్ కంపెని,

షోరూము	వర్కుషాపు
సరస్వతిటాకీస్ రోడ్,	మునిసిపల్ ఆఫీసురోడ్,
విజయవాడ-1	విజయవాడ-1

ఏ ముప్పు వొస్తుందో-ఏమిటో!-సుభద్రమ్మ గార్ని అడిగి తెలుసుకుంటాను" మా శారద వెంటనే సుభద్రమ్మగారి ఇంటికి పరుగెత్తింది

మా శారద స్కూలుఫైనలువరకు చదువుకున్నదేయైనా-ఆమెలో పాతకాలపు భావాలు, భయాలు, నమ్మకాలు సామాన్యమైన యువతికి ఉన్నట్టుగానే ఉన్నాయి ప్రతికట్టుకథనూ ఎంతో ఆసక్తితో ఆలకిస్తుంది! పసిపిల్లకంటె ఎక్కువగా నమ్ముతుంది!

నేను బయట బాదంచెట్టుక్రింద కుర్చీ వేసికొని ఇంగ్లీషు పేపరు చదువుతూ మధ్య మధ్య మా ఆవిడ రాకకోసం ఎదురుచూస్తూ కాలక్షేపం చేస్తున్నాను. మా శారద ముప్పావు గంట తర్వాత ముఖం యింత చేసికొని వచ్చింది.

ఏమిటి విషయమని అడిగాను.

అంతా చెప్పింది శారద.

సావకాశంగా విని-"ఓహో! ఇదా సంగతి!" అని తేల్చేశాను

"ఏమిటి అట్లా తూస్కారించివేస్తారు! నాకు భయంగా ఉన్నది తక్షణం మనయిల్లు మార్చటం శ్రేయస్కరం! రేపు ఉదయమే బయల్దేరండి—" అన్నది మా శారద ఒణుకుతూన్న భయంతో

నేను చిరునవ్వు నవ్వి—పేపర్లో ముఖం దూర్చాను. మా శారద ఒక్కత్తే ఇంట్లోకి వెళ్ళేందుకు ఆ క్షణంలో తగని భయం వేసి అక్కడే నా కుర్చీ ప్రక్కని గట్టుమీద చతికిల బడి, ఆలోచించ నారంభించింది

అసలు సంగతి ఇది

"మేం ఉంటూన్న ఇంటో దెయ్యం వున్నదట అయిదు సంవత్సరాల క్రిగం ఒక గుమాస్తా భార్య సంసారబాధలు పడలేక, దారిద్ర్యాన్ని అనుభవించలేక, కష్టాల్ని ఎదుర్కోలేక—దూలానికి ఉరి బోసికొని చనిపోయిందట ఆవిడ ఈ ఇంట్లో రాత్రులు ఇంకా సంచరిస్తూనే ఉన్నదట. 'ఈ ఇంట్లో నివసించేవాళ్ళకు శాంతి లేకుండా చేయడమే' ఆ దెయ్యపు ప్రధాన ఆశయమని సుభద్రమ్మగారు నొక్కి వక్కాణించారుట అది నగ్నసత్యమని నిరూపించేందుకు సుభద్రమ్మగారు ఎన్నో దృష్టాంతరాలు సహేతుకంగా చూపెటటం జరిగింది

"ఆ దెయ్యం సామాన్యమైనది కాదుట. అది చేసే చెడుగు ఒక రూపంలో ఉండదట. ఆ ఇంటో ఒకసారి వున్న ప్లీడరు గుమాస్తా భార్యకు బాలింతలో మతి చెడిందట. ఎన్ని మందులు వాడినా మతి కుదరలేదుట

"ఆ ఇంట్లో మరొకసారి ఉన్న హైస్కూలు పంతులు పెళ్ళానికి క్షయ వొచ్చిందట.

"ఆ ఇంటో ఒక్క నెలరోజులు ఉన్న కంట్రాక్టరు కోదండరామయ్యకు ఇరవై వేలు నష్టం వొచ్చిందట.

"ఎవరికో జబ్బుచేసి, నయం చేయించుకొనేందుకు డా గు దగ్గర కొచ్చి, ఇలు ఖాళీ లేక ఈ ఇంట్లో ఉంటే—వారం తిరక్కముందే ఆ రోగి తూయగా ప్రాణాలు వొదిలాడుట.

ఓవర్సీరు వెంకటసుబ్బయ్య కొడుక్కి చిన్నతనంలో జబ్బుచేసే—ఎన్ని మందులు వాడినా, అంతనలు, తాయెత్తులు కట్టించినా విభూతి పెట్టించినా నయంకాక, గోంగుపుల్లలాగా ఎండిపోతే—ఇల్లు మార్చిన అయిదు రోజులకే కోలుకున్నాడట

చివరకు సుభద్రమ్మగారు అన్నదట

"ఈ ఇంట్లోకొచ్చి వుండేవాళ్ళతో ఎంతో స్నేహంగా, కలుపుగోలుతనంగా, సందడిగా ఉండామంటే ఎవ్వరూ పట్టుమని నెల రోజులు కూడా ఉండరాయె! అదేం ఖర్మమో! ఆ దెయ్యానికి ఎంత అక్కసున్నదో! ఆ ఇంట్లో వున్న వాళ్ళమీద పగ దీర్చుకోవాలని దానికెంత కక్ష ఏమిటో!"

ఇల్లు మార్చమని మా శారద పోరు పెట్ట నారంభించింది

"అసలే మనది కొత్తకాపురం జీవితములో కష్టాలేమిటో, బాధలేమిటో అనుభవించని వాళ్ళం కాము ఆ దెయ్యం ఏ క్షణంలో ఏం ప్రమాదం తెచ్చిపెడుతుందో! ఇల్లాంటి దెయ్యాల కొంపలో మనం కాపురం చేయట మేమిటండీ! నామాట వినండి మరోచోట ఇల్లు మాటాడండి నాకు తగని భయంగా ఉంది మీరేమో అప్పుడప్పుడు రాత్రుళ్లు పదీ, పదకొండూ దాటాక ఇంటికి వస్తారు. ఈలోపల ఆ దెయ్యం నాపైన బడితే దిక్కెవ్వరు?" మా శారద ఈ ధోరణిలో నన్ను ఎగుర్కో నారంభించింది

నిజం చెప్పొద్దూ—నాకు మటుకు ఆ దెయ్యం మమ్మల్ని ఏంచేస్తుందో చూడాలని ఉంది. ఇట్లాంటి విషయాల్లో నమ్మకం లేనివాణ్ణి కనుక ధైర్యంగా ఉన్నాను గానీ—మా శారద గుండెల్లో దడను ఎవరు అరికట్టగలరు?

"అట్లా అనవసరంగా ఎందుకు భయపడతావు శారదా! ఇందులో ఏదో కిటుకు ఉంటుంది వాళ్ళంతా కేవలం దెయ్యంవల్లనే అటాంటి కష్టనష్టాల్ని అనుభవించలేదు. వాళ్ళ వాళ్ళ కర్మలు అట్లా పరిపక్వమై వుంటాయి. కంట్రాక్టరుకు ఇరవై వేలు నష్టం రావటానికి దెయ్యానికి సంబంధమేమిటి! కాస్త ఆలోచించు! హైస్కూలు పంతులు పెళ్ళానికి క్షయ రావటానికి దెయ్యానికి ఏమైనా సరిపడే కారణమున్నదా! దెయ్యాన్ని చూసి దడుచుకుంటే—క్షయ వొస్తుందా! రోగం నయం కాక చచ్చేవాడు—మరోయింట్లో వుంటే మాటుకు చావడా! రోగాలు నయం కావడం—డాక్టర్లూ, మందులుమీద కాక ఉండేకొంపలమీద ఆధారపడతాయా! ఇంత పిచ్చిగా నమ్ముతావేం శారదా! నువ్వేం భయపడకు ఆ దెయ్యం మన చాయలకే రాదు ఒకవేళ వొస్తే ఒక్క దెబ్బతో ఆ దెయ్యాన్ని పారద్రోలే బాధ్యత నాది. నీకు ఏమీ అపకారాన్నీ అన్యాయాన్నీ జరక్కుండా చూడటం నావంతు అట్లా వసి

అప్పుడే ఇలా జరిగివుంటే. (1)

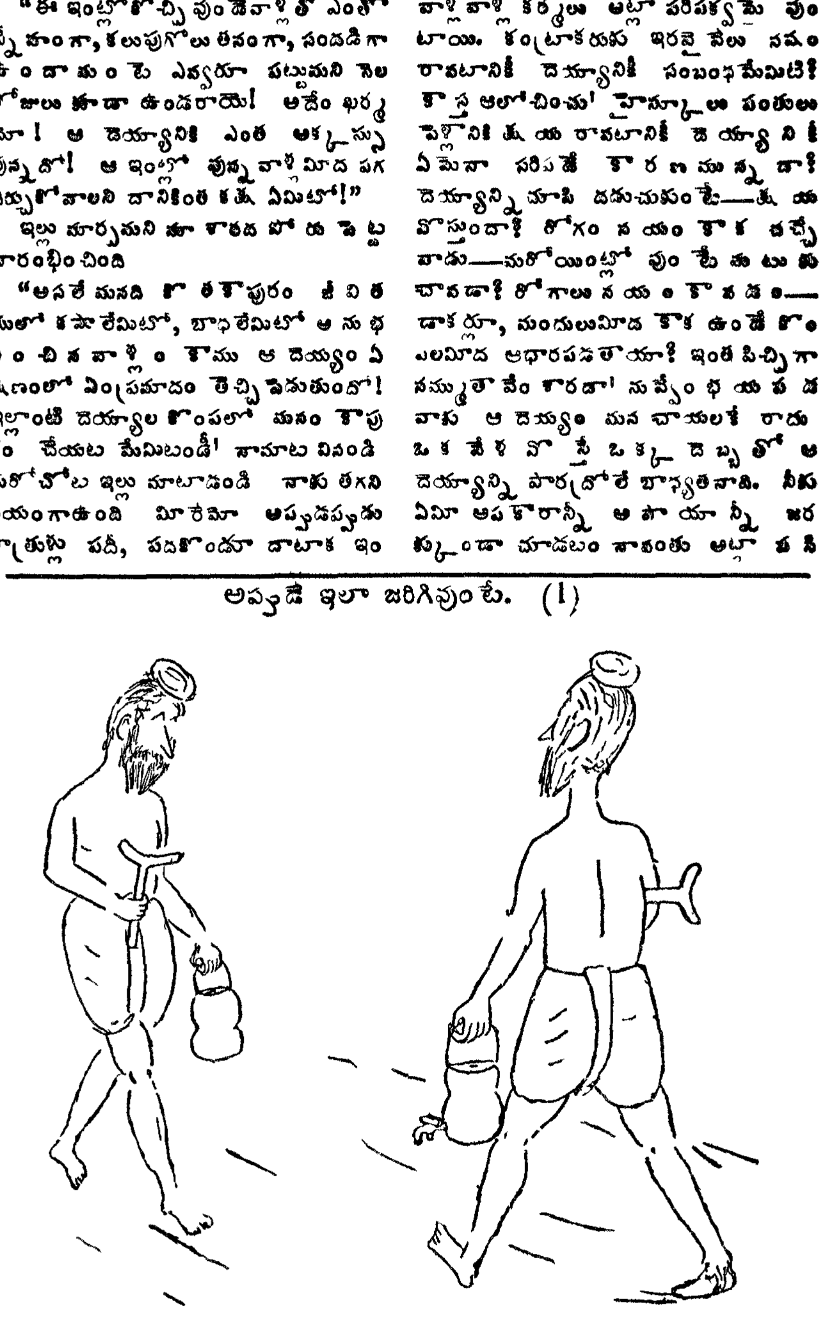

పక్కింటి ఇల్లాలు

పిల్లల్లాగ, పందు ముత్తైదువులాగ భయపడతా వేం?" అన్నాను నేను.

కాని నా మాటలమీద శారద లక్ష్యం వుంచలేదు. సుభద్రమ్మగారి సూక్తులు బాగా తలకు పట్టించుకుంది.

"ఈ ఇంటినిగూర్చి మనకేం తెలుసండీ నిన్నగాక మొన్న వొచ్చాం. అందులో దెయ్యం ఉన్నా, భూతం ఉన్నా సుభద్రమ్మగారికి తెలియాలిగానీ— మనకేం తెలుసు. ఆమెగారు పాపం మన క్షేమంగోరి, మనమీద అభిమానంకొద్దీ ఉన్నది ఉన్నట్టు చెప్పింది. ఇట్లాంటి విషయాల్లో పంతాలు పెట్టుకు కూర్చుంటే పనికిరాదండీ! దెయ్యాలు ఉన్నా లేకపోయినా—ఉన్నవని నమ్మి ఇల్లుమారిస్తే మనకు వొచ్చే నష్టమేమిటి? కష్టాలు, నష్టాలు, ప్రమాదాలు, పరిసితులు—మనకు చెప్పి వొస్తాయా, ఏమిటి? నామాట విని, ఇల్లు మార్చండి!"

మా శారద ధోరణి రవ్వంత మారలేదు.

ఏం చేయను?

ఏమీ తెలియని, అంతా తెలిసిన వాళ్లకు నచ్చజెప్పవచ్చుగానీ — తెలిసీ, తెలియని వాళ్లకు బ్రహ్మదేవుడుకూడా నచ్చజెప్పలేడనే సూక్తి ఉండనే ఉన్నదికదా! మా శారదపట్ల యీ సూక్తి అక్షరాలా వర్తిస్తుంది.

కాని, నేను ఇల్లు మార్చే ప్రయత్నం ఏమీ చేయలేదు, చెయదల్చుకోలేదు. ఏమిటో ఈ తంతు చూడాలని ఉబలాటంగా ఉంది సుభద్రమ్మగారి మాటలమీద నాకు అంత గట్టిగా నమ్మకం ఏర్పడలేదు ఆమె కొంతంతని కొండంతలుగా చేసి చెబుతూనైనా ఉండాలి, లేదా కేవలం కల్పించియైనా ప్రచారం చేస్తూవుండాలి మేముంటూన్న ఇంటిమీద ఇట్లాంటి అభాండం ప్రచారంలో ఉంచేందుకు సుభద్రమ్మగారు కొంతవరకు కారకురాలై వుంటుందని నేను వూహించగలిగాను. ఇంటిప్రక్క ఇల్లాలిగా ఆమె ఇట్లాంటి ప్రచారం ఎందుకు చేస్తూందో అర్థం చేసికోనేందుకు ఎవ్వరూ ప్రయత్నించినట్టులేదు. ఇందులో ఆమెకు స్వార్థం ఉందో, కేవలం 'గమ్మత్తు'గా ఇట్లా చేస్తూందో ప్రత్యేకించలేము.

ఒకరోజు శనివారపు రాత్రి లైటు ఆర్పి— ఆ దెయ్యపు ఆచూకీ తెలిసికొందామని డిటెక్టివ్ లాగా కళ్ళు తెరుచుకు తెల్లవార్లూ కూర్చున్నాను. ప్చ్! నిద్ర దండుగతప్ప— దెయ్యపు జాడలు అగుపించలేదు

కాని మా శారదకు ఇంకా భయంగానే ఉన్నది. మేల్కొనిఉంటె దెయ్యాలు సంచరించవట.

దెయ్యంమాట ఎట్లాఉన్నా, మా శారద బాగా జడుసుకుంది తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలమీద తీర్మానాలు చేసి నాకు వినిపించి, ఆచరించమని ఆదేశించింది నేను ఆఫీసు వదలగానే ఆరుగంటలకి ఇంటికి వొచ్చి వుండాలట రాత్రుళ్ళు సినిమాలకు వెళ్ళరాదట. అథవా వెళ్ళితే ఆమెను వెంట పెట్టుకు వెళ్ళాలిట పడకగదిలో గజమున్నర పొడుగూ, ఇంత లావుపాటి కర్రా హాజరుగా పెట్టాలిట—దెయ్యాన్ని కొట్టేందుకు అవన్నీ వింటూంటే నాకు నవ్వొచ్చింది. కర్రను మినహాయించి మిగతా తీర్మానాలకు తలయొగ్గక తప్పలేదు

మా శారద సుభద్రమ్మగారితో స్నేహం పెంచింది ఆమె ఇంటికి ఎక్కువగా వెళ్ళ నారంభించింది

కాని సుభద్రమ్మగారు మా శారదకు 'ఇల్లు ఖాళీచెయటమే క్షేమకరము' అని ఇంకా సలహా ఇచ్చినట్టుగాలేదు. ఇన్ని విషయాల్ని నూరిపోసిన ఆమె-అట్లా ఎందుకు సలహా ఇవ్వలేదో బోధపడలేదు నాకు.

ఆరోజు ఇంటికిరావడం ఆలస్యమైంది జిన్నాటవర్ దగ్గర నూర్కలుపైనలు క్లాసు మేట్ కాంతారావు కనబడగా, నిలబెట్టి మంచీ-చెడ్డా మాట్లాడాను. అతను సేల్సుటాక్సు ఇనస్పెక్టరు చేస్తున్నాడు బి కాం ప్యాసై. అతన్ని వొదిలించుకు వొచ్చేప్పటికి ఎనిమిదిన్నరైంది శ్రీమతిగారు చిర్రుబుర్రుమంటూ నా రాకకోసం కళ్ళెర్రజేసి నిరీక్షిస్తూవుంటుందేమోననుకుంటూ ఇంట్లోకి వెళ్ళాను

మా శారద డ్రాయరుమీద ఉన్న వస్తువుల్ని ఆదుర్దాతో అటూఇటూ పడ్తూ దేనికోసమో వెతుకుతూంది నేనగావెళ్ళి నిలబడ్డ నారాకనుకూడా ఆమె తెలిసికోలేదు.

"దేనికోసం వెతుకుతున్నావు శారదా!" అన్నాను

"నెక్ లెస్ అండీ! స్నానానికి వెళుతూ డ్రాయరుమీదపెట్టివెళ్ళాను వొచ్చిచూస్తే లేదు" అన్నది మాశారద దిక్కుముఖం వేసి

"ఆఁ .. లేదా? ఏమైంది? బయటతలుపు వేశారా?" అన్నాను నేను ఆత్రుతగా.

"వేశాను"

"దక్షిణవేపు తలుపు—"

"వేయలేదు. అంతా పదినిముషాలండీ!-అంతలో మాయమైంది!" మాశారద గొంతు కొద్దిగా జీరపోయింది. నేనేమైనా అంటానేమోనని ఆమె భయం. ఆ నెక్ లెస్ ఖరీదు సుమారు 650 రూపాయలు

"ఏంచేస్తాం? ఈనాటితో ఋణంతీరింది

దొంగ ఎట్లా ప్రవేశించాడో నాకు అర్థం కావటంలేదు.

"ఎలుకలూ, పిల్లులేమైనా లాక్కెళ్ళాయేమో? అన్నాను. మాఇంట్లోఅ సమానమూర్తిగే ఆజంతుజాలాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకొని.

అంత విచారంలోనూ నా సందేహానికి నవ్వొచ్చింది శారదకు

"నువ్వు స్నానం చేస్తూన్నప్పుడు ఇంట్లో ఎవరేనా వొచ్చిన అలికిడి వినిపించిందా?"

'ఆఁ! స్టెయిన్ లెస్ స్టీల్ గ్లాసు దొర్లిన చప్పుడు వినిపించింది. పిల్లికామోసు ననుకొని 'ఉష్! ఉష్!' అన్నాను అంతే! - ఇదుగొండి గ్లాసుకూడాను" దక్షిణ వేపు ద్వారపు మండిగంప్రక్కనపడిఉన్న స్టెయిన్ లెస్ గ్లాసు చూపించింది.

దక్షిణవేపుద్వారంలోంచి మనషి రావాలంటే సుభద్రమ్మగారిఇంటి పెరటిదొడ్లోంచే రావాలి.

"సుభద్రమ్మగారు ఇంట్లో ఉన్నారా?"

"లేరు అరగంటక్రితమే నాతో పండరీపురం వెళ్ళవస్తానని చెప్పింది. తర్వాత అక్కడ ఎవ్వరో బంధువులు ఉన్నారుట. తర్వాత అయిదునిముషాలకి రిక్షావొచ్చి వాళ్ళ ఇంటిముందు ఆగింది"

'సుభద్రమ్మగారి ఇంటికెళ్ళి ఆమెను చూచిరా! ఉంటె తను పెరట్లోంచి ఎవరేనా ఇటు వొచ్చినట్టు చూసిందేమో అడుగు" అన్నాను

శారద సుభద్రమ్మగారి ఇంటికి వెళ్ళింది. ఆమె పండరీపురంవెళ్ళి ఇంకారాలేదుట.

ఆమె కొడుకును కనుక్కోగా - ఎవ్వరూ వొచ్చినట్టు లేదన్నాడు.

పోలీసు రిపోర్టు ఇవ్వటంకంటె వేరే గత్యంతరం అగపడలేదు.

శారద సరేనన్నది.

రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకల్లా సుభద్రమ్మగారు ఊడిపడింది. ఆమె సొంతం ఇంట్లోకి వెళిందో లేదో - ఎంతో ఆదుర్దాతో వొచ్చింది.

"ఏమమ్మా! శారదమ్మా! ఏదో పోయిందిటగా. మావాడు చెప్పాడు" అంటూ వొచ్చింది సుభద్రమ్మగారు.

(47-వ పేజీ చూడండి)

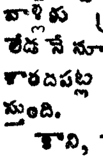

నారసింహ లేహ్యము

బంగారుతో చేరినది మేహము, ఏక్షాళ, నిస్సత్తువ వగైరా హరించి బలము రక్తవృద్ధికల్గించును 20 తు డబ్బీ రు 3-4-0 పోస్టేజిరు 1-1-0

డి వి ఏ అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద సమాజం

పెరిడేపి (PO) నెల్లూరుజిల్లా,

★ పక్కింటి ఇల్లాలు ★

(32 వ పేజీ తరువాయి)

నేను అక్కడనే ఉన్నాను!

మా శారద అంతా చెప్పింది.

"అయింది! ఇట్లాంటి అఘాయిత్య మేదో జరుగుతుందని నాకు మొదట్నుంచీ తెలుసు శారదమ్మా నువ్వు ఏమైనా అనుకో! ఇది ఆ దెయ్యం చేసినపనే సందేహం అక్కరేదు ఎందుచాతనంటావా? మా డేళ్ళ క్రితం తహశీలుదారుగారి గోవర్ధన గొలుసుకూడా ఇట్లనే నిముషాలమీద మాయమైంది వాళ్లు ఎవరిమీదనో అనుమానాలు పెట్టుకుని, చివరకు దెయ్యం చేసినపనేనని నమ్మారు ఈ నెక్ లెస్ కూడా అదే తీసి వుంటోందని నానమ్మకం. అది చేసేపనులు ఒకరూపాన ఉండవు శారదమ్మతల్లీ!" అని దీర్ఘాలుతీసింది సుభద్రమ్మగారు

మా శారద నోరు తెరుచుకున్నది, అంతా నిజమే కామోసునన్నట్టు - చివరకు నిట్టూర్పు విడిచింది

కాని నాకు సుభద్రమ్మగారి మాటలమీద రవ్వంత విశ్వాసం కుదరలేదు

పోలీసు రిపోర్టు ఇచ్చాను

"మీకు ఎవరిమీదనైనా అనుమానం ఉన్నదా సార్!" అన్నాడు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు సుందర్రావు

'ప్చ్! ఎవ్వరిమీదలేదు" అని పెదవి విరిచాను.

"సాధ్యమైనంతవరకూ ప్రయత్నిస్తాను" అన్నాడు సబ్ ఇనస్పెక్టరు

ఇది జరిగిన దగ్గర్నుంచీ శారద ఇలు మార్చేసే తప్ప వీల్లేదని గట్టి పట్టు పట్టింది.

కాని నాకు ఆమె పట్టుదల కేవలం అర్థం లేనిదిగా తోచి, నచ్చ చెప్పేందుకు ఎంతో ప్రయత్నించాను కాని ఆమె నా మాటలు ఆలకించలేదు

ఆ మరునాడు ఉదయం మా శారద లేవ లేదు తల నొప్పిగా ఉన్నదన్నది అప్పు తోంజనం నా చేతితో నే రాశాను తొమ్మిది గంటలకల్లా తలనొప్పి తగ్గినదన్నది కాని అదేం ఖర్మమో—సాయంత్రం మళ్ళా వడక వేసింది జ్వరమట థర్మామీటరు పెట్ట చూస్తే—నూట రెండు మీద నాలుగు పాయింట్లు ఉన్నవి. డాక్టరుకోసం పరు గెత్తాను.

డాక్టరువొచ్చి ఇంజక్షన్ ఇచ్చి వెళ్ళాడు.

ఆ రాత్రి సుభద్రమ్మగారు మా ఆవిడను చూసి పోవటానికి వొచ్చింది ఆమె కేవలం తాను వొచ్చిన పనికాగానే వెళితే బాగానే ఉండేది మా శారదలో లేనిపోని భయాల్ని కలిగించింది

"శారదమ్మా! నేను అనుకున్నంతా అయింది నిన్నగాక మొన్న నేమైనా ఆ నెక్‌లీస్‌ను పోట్ట పెట్టుకుందా! ఇవాళ చూడు. ప్రొద్దున్నించీ నీ వొంట్లో బావుండ లేదు సాయంత్రానికి జ్వరం పొంగు వొచ్చింది తెలవారేసరికి ఈ జ్వరం నిన్ను ఏ స్థితికి తెస్తుందో! నాకు భయంగా లేదమ్మా శారదమ్మా! ఇదంతా ఆ దెయ్యం ప్రభావమే! శారదమ్మా! నువ్వింకా చిన్నదానివి. సంసారసాగరంలో సగం దూరం వొచ్చినదాన్ని జీవితంలో 'మంచీ-చెడూ' అర్థం జీర్ణంచుకున్నదాన్ని నా మాట ఆలకించు. ఈ ఇంటిని సాధ్యమైనంత త్వరలో ఖాళీ చేసి మరో పేటలో ఇంకో ఇలును చూసుకోడం శ్రేయస్కరం. శారదమ్మా! ఇందులో నా స్వార్థం ఆవగింజంత కూడా లేదు నీలాంటి ఉత్తమ ఇల్లాలి పొత్తును వొదులుకోవడం నాకుమటుకు చచ్చే విచారంగా లేదూ! అయినా, నీ మేలు కోరి, నీ సంసారం క్షేమం కాంక్షించి— ఇట్లాంటి సలహా నివ్వ తప్పటంగా, నిష్కల్మషంగా యివ్వాల్సి వొచ్చింది ఆ పైన నీ ఇష్టం శారదమ్మా!" అన్నది సుభద్రమ్మగారు.

ప్రక్కగదిలో ఉండి ఆ మాటలన్నింటినీ పొల్లుపోకుండా విన్నాను.

నాకు అరికాలి మంట నెత్తికెక్కింది ఇందులో సుభద్రమ్మగారికి కొంత స్వార్థం వాస్తవంగానే ఉందనిపించింది మా విషయంలో ఆమె ఇంత ఇంటరెస్టు కేవలం 'పరోపకారంగా' తీసుకుంటూన్నదన్న దాంట్లో నాకు కించిత్తుకూడా నమ్మకం చిక్కడం లేదు

నేను శారదతో ఖచ్చితంగా చెప్పాను. ఇల్లు ఎటాంటి పరిస్థితుల్లో కూడా మార్పటానికి వీల్లేదని నా దృఢ నిశ్చయానికి శారద ఏడ్చింది.

మరునాడు ఉదయానికి శారద జ్వరం చప్పగా తీసిపోయింది.

మా శారదకు దెయ్యాన్ని గురించి ఉన్న భయం కూడా కొద్దిగా దిగజారింది.

ఆ సాయంత్రం నేనూ ఒక స్నేహితుడూ వరండాలో కూర్చుని మాట్లాడుకుంటూ వుండగా—సుభద్రమ్మగారు మా ఇంట్లోకి వొచ్చింది పంచదార కోసం. మా శారద పంచదార ఇస్తానని చెప్పింది

'అయితే ఇంకా మీ నెక్ లెస్ ఆచూకీ తెలియ లేదన్న మాట" అన్నాడు స్నేహితుడు సుబ్బారావు.

క్షణంలో ఆ ఉప్పెనలో ఆ తాటి పట్టెల వంతెనే కొట్టుకుపోయింది! అది చూసుకోకుండా మూలా స్వామి, 'నలభైమైదుకంటేనా? ఆశ కంతు ఉండాలి!' అన్నాడు ఆ లోగా లంక అంతటా జలమయమై అతడికి పీకెల దాకా నీరు చేరింది

'క్షణక్షణం వీడికి నా అవసరం లేందే గడవదు కదా! డబ్బుకి తికానా లేని వీడు భీష్మించుకు చక్కాపోయాడు! చెపుతాగా వీడి పని,' అనుకుంటోనే మూలాస్వామి గోదావరి తల్లితో బాటు సముద్రం చేరుకున్నాడు ★

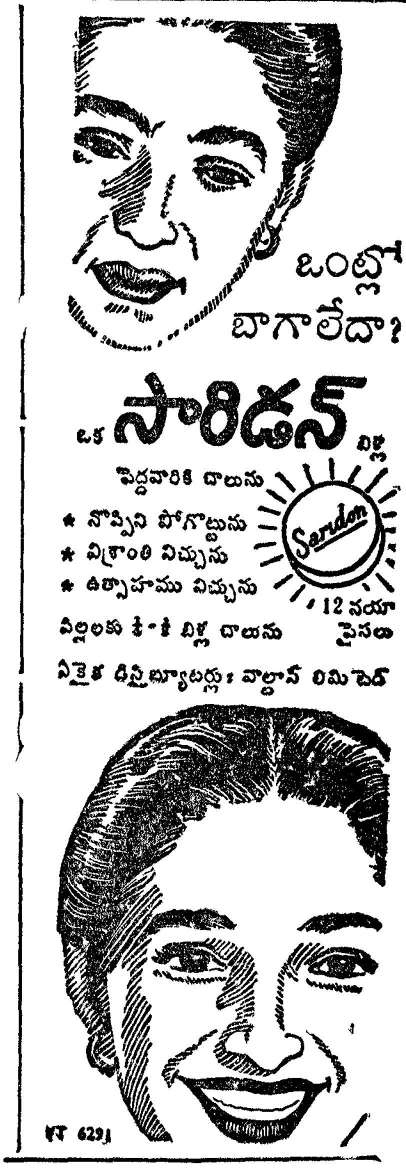

పక్కింటి ఇల్లాలు

మా సంభాషణ వింటూ తలుపు చాటునే నిలబడింది సుభద్రమ్మగారు.

"కాదండీ! రేపు ఉదయం చుట్టు ప్రక్కల ఇళ్ళు సోదా చేయాలని సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరుగారు అన్నారు. అతనికి అను మానం బయటనించి ఎవ్వరో దొంగలు కారని," అన్నాను కొంచెం బిగ్గరగా, సుభద్రమ్మగారికి స్పష్టంగా వినిపించాలని.

"మీ పిచ్చిగాని లేసిన వాళ్ళు ఇంకా ఇంట్లో పెట్టుకు కూర్చుంటారుటండీ!" అన్నాడు సుబ్బారావు.

"కూర్చోక పోతేయేం? ఇరుగు పొరుగూ ఇళ్ళవాళ్ళకు ఊళ్ళో ఎక్కడెక్కడ బంధువులూ, స్నేహితులూ ఉన్నారో తెలుసు కాని—వాళ్ళ ఇళ్ళు కూడా సోదా చేస్తారు"

"ఉహూఁ!"

మా ఈ సంభాషణంతా సుభద్రమ్మగారు సందేహం లేకుండా విన్నది. ఆమె తలుపు చాటునించి తర్వాత కదిలి పోతూండగా స్పష్టంగా చూశాను.

ఆ రాత్రి కూడా మా శారద పడుకోనే ముందు అరగంట ప్రబోధించింది—ఇల్లు మార్చేందుకు ప్రయత్నాలు జరుపమని.

సరేమిరా వీల్లేదన్నాను.

ఇంకా సరిగా తెల్లవారక ముందే మా శారద నన్ను ఎంతో ఆదుర్దాగా లేపింది.

"ఏమిటి నీగోల" అన్నాను విసుగ్గా కళ్ళు పూర్తిగా తెరవకుండానే.

"నెక్‌లెస్ దొరికిందండీ!"

"అఁ!" గబుక్కున ముసుగు తొలగించాను.

"ఆ దెయ్యం నెక్‌లెస్ బ్రాయరుమీద పడేసిందండీ!"

"అఁ! నిజమా!...ఎట్లా?"

"ఏమో!"

ఆ గదిలోకి వెళ్ళి పరీక్షించాను. రాత్రి తలుపులు బిగించుకొనే పడుకున్నాము. కాని బ్రాయరుకు దగ్గరగా ఉన్న కిటికీతలుపు మటుకు కొద్దిగా తెరచి ఉన్నది.

ఈ పాటికి సుభద్రమ్మగారు కూడా వచ్చారు—మా ఆనందంలో పాలుపంచుకొనేందుకు కాబోలు!

"దెయ్యం మనకు భయపడిందండీ!" అన్నది మా శారద సంతోషంతో!

"అవును" అన్నాను సుభద్రమ్మగారివంక చూస్తూ.

ఎందుకో సుభద్రమ్మగారు చటుక్కున ముఖం చిట్లించుకున్నది ఆ పైన ఆమె 'పొయ్యిమీద కూర మాడిపోతూన్న'దని వెంటనే వెళ్ళింది.

ఆ రోజంతా సుభద్రమ్మగారు మా ఇంటి ఛాయలకే రాలేదు కారణం నాకు తెలియదు. మా ఆవిడకు తెలీదు. ఇట్లా మా ఇంటి మీద ఆమె అలుక బూనడం—ఇదే మొట్ట మొదటిసారి.

తర్వాత రెండు రోజులకే సుభద్రమ్మ గారు ఇలు మార్చింది పండరీపురంలో బంధువుల ఇంటిప్రక్కనే అద్దెకు ఇల్లు తీసుకున్న దట

అకస్మాత్తుగా ఎన్నో యేళ్ళనించి ఆ ఇంట్లో ఉంటూన్న సుభద్రమ్మగారు-ఇల్లు మార్చటం ఆ వీధిలో అందరికీ తగని ఆశ్చర్యం వేసింది.

కాని నాకు వెయ్యలేదు.

కారణం ఏమిటో మా శారద ఆమెను అడిగి తెలిసికొంది ఇట్లా అన్నదట—

"ఏమిటోనమ్మా! శారదమ్మా! రెండు రోజుల్నించీ కలలో దెయ్యం కనబడి బెదిరిస్తూ వుంది. 'ఇల్లు ఖాళీ చేస్తావా? లేదా? లేకపోతే నీ కుటుంబాన్ని సర్వనాశనం చేస్తాను' అంటూంది. మీ ఇంటిని వొదిలి మా ఇంట్లో చేరింది నాకు చచ్చే భయంగా ఉంది వెంటనే మార్పిస్తున్నాను."

మా శారద సందేహంగా అన్నది:

"మనం కూడా ఇల్లు మారిస్తేనే మంచిదండి! ఆ ఇంట్లో చేరిన దెయ్యం-వాళ్లు లేకపోతే మళ్ళీ మన ఇంట్లోకి వొస్తుందేమో!"

మా శారద అమాయకత్వానికి నాకు పొట్ట పగిలే నవ్వొచ్చింది.

"ఒకసారి దెయ్యం మనకు జడిసి పారిపోయిందంటే—మళ్ళా మనింటికి వొస్తుందా? రాదు. మనం ఇల్లు మార్చనక్కర్లేదు దెయ్యం పారిపోయిందిగా!" అన్నాను నేను ★

నాటివిందు-నేటిమందు

(5-వ పేజీ తరువాయి

పచ్చళ్ళకీ అదే, పిండివంటలకీ అదే, ఆఖరికి తలంటకీ, 'భారపాల' నాడు చంటిబిడ్డ మొహం చూపడానికీ అదే వాడుతున్నారట ఖర్మ! ఈ కాఫీలొచ్చిపడ్డాయ్; యెక్కడెక్కడి పాలూ కాఫీ హోటళ్ళకే చాలటం లేగు ఇంకా వెన్నెక్కడిది? నెయ్యెక్కడిది?

పోనీ యేలాగూ తప్పటంలేదు; ఈ హోటలువాళ్ళు ఆ వనస్పతి కంపెనీ పేరైనా వుంచుతున్నారా అంటే, అదీ లేదు "అబ్బే! నెయ్యండీ-వెన్న కాచిన నెయ్యి!" అని దబాయిస్తాడుగాని "డాల్డా' అని వాడి నోటితో వాడు భస్తే ఒప్పుకోడు

పాడిపంటలున్న పల్లెటూళ్ళలో కూడా నెయ్యి కరువైంది. ఇంట్లోవున్న పాలూ పెరుగూ ఆడవాళ్ళు అమ్మిపారేస్తున్నారు, మగవాళ్ళకి తెలియకుండా, (తెలిసినా వాళ్ళేం చెయ్యగలరులెండి) ఎందుకనీ? అంటే ఏముంది, వాళ్ళకి మగవాళ్ళు డబ్బు లివ్వరుగనుక; వాళ్ళకి కావలసిన చీరలూ, నగలూ కొనుక్కోవలిగనుక ఇవ్వన్నీ మగవాళ్ళ నడిగితే కొనిపెట్టరా?

"ఉఁహుఁ" అంటారు వాళ్ళు

అబద్ధం! చీరెలూ, సారెలూ కొనిపెట్టకుండా యేమగాడుంటాడు?—మరి యెందుచేత?

. వాళ్ళకి "నచ్చిన" చీరెలు కావాలి; "నలుగురూ మెచ్చే" జాకెట్లు కావాలి.

—ఈ "నచ్చటం", "నలుగురూ మెచ్చటం" అనే పదాలు ఆడవాళ్ళ విషయంలో వున్నంత ప్రమాదకరంగా యింకెక్కడా వుండవు. అసలు ఆడవాళ్ళకి మనస్ఫూర్తిగా నచ్చటమనేది యెడొక్కజన్మానా వుండగు అనవా కాలగతి తప్పనడిచి, యేనాడైనా యే చీర గుడ్డో రవికగుడ్డో నచ్చినా, ఆ పక్కింటి సుబ్బాయమ్మో, యెగురింటి వెంకాయమ్మో "ఎబ్బే" అన్నారంటే .... గోవిందా— గోహోవిందా!

"తృణతృణముల్ జనరాండ్ర చిత్తముల్ .." అందుకే మన బ్రతుకు లిలా యేడుస్తున్నాయి.

* * •

భోజనప్రసక్తి వస్తే శ్రీనాథుడికి మహాదానందం, అతి శ్రద్ధ! అదీ, యిదీ అనకుండా రకరకాలూ వడ్డించేస్తాడు, ఆ పద్యాల్లోనే అంతటితో సంతృప్తిపడక. "ఇవ్విధంబున నాజ్యధారాప్రవాహంబును, శర్కరాక్షోద సికతాంచితంబును, బాయసాపూప సంపన్నంబును, కలమాన్నపూర్ణంబును, ద్రాక్షాగ క్షీర క్షేద్రపుంఠ్రేక్షుఖండమండితంబును, రంభానారికేళ ఫలశాకపాక సాకల్య కల్యంబును, పాడబరసావళీ పానక ప్రచురంబును, శరచ్చంద్రికా ధవళదధిసమృద్ధంబునైన భోజనోత్సవంబు . అస్మన్మనోరథవిహార ఘంటాపథంబుపై ప్రవర్తిల్ల" అంటూ వచనంలో కూడ మరొక్కమారు తనివి తీర్చుకుంటాడు.

భోజన మొక్కటేనా? భోజనం వడ్డించే అరటాకులు కూడా అతి శ్రద్ధగా వేయిస్తాడు సుమా!

"మొగి విరిసి కఱుకు గూడక
మగులక వెడలుపును నిడుపు బసిమియుగలతే
జిగురరటాకులు పెట్టిరి
దిగ దిగ నద్దేవి యాజ్ఞ దివ్యపురంధ్రుల్"

ఆకుల చివళ్ళు త్రుంచరాదట; పెళుసుగా వుండకూడదు, పగిలిపోరాదు, పొడవు, వెడల్పు, పసిమి వుండాలి—ఇంకెందుకు? చూస్తే ముద్దొచ్చేటట్లు వుండాలి

.. నిజమే! అలాంటి భోజనం గురించి తల్చుకుంటుంటే నాకు నోరూరుతోంది, పదార్థాలన్నీ పూర్తిగా తినలేకపోయినా, కనీసం రుచి చూడాలనిపిస్తోంది కాని యేం ప్రయోజనం? ఎక్కడుం దాభోజనం! శ్రీనాథుడితోనే వెళ్ళిపోయింది...

మహానుభావుడు! ఎన్ని గ్రంథాలు వ్రాసి ఎంత కీర్తి సంపాదించుకున్నా, యిలాంటి భోజనాలు పెట్టించి మూట కట్టుకున్న పుణ్యంతో సరిరాదు! ★